

Od „Kocmołuszka”

do filmu
dla
dorosłych

Nie, nie, dziś nie będziemy pisać o tym, że filmy lalkowe nie oglądają światła dziennego, a widzowie kinowi nie oglądają tych filmów. To już wszyscy wiedzą. Tym razem chcemy pokazać naszym czytelnikom kilka zdjęć z tych filmów i napisać kilka słów o samych filmach.

Jeśli się śledzi rozwój filmów lalkowych od pierwszych lat pracy studia, łatwo zauważyć poważne przemiany, jakie nastąpiły w charakterze i gatunku tych filmów, szczególnie na przestrzeni ostatnich dwóch lat.

Początkowo filmy lalkowe, to były wyłącznie filmy baśniowe, przeznaczone dla dzieci. Dominowała bajka i baśń o charakterze wychowawczym. A więc np. „Czarodziejskie dary”, „Dwie Dorotki”, „Kocmołuszka”, „Cyril”, czy cykl opowiadań o przygodach lalki, misia, pajacyka i słonia: „Niezwyczajna przygoda”, „Nowy domek” i „Wycieczka”.

Z biegiem czasu realizatorzy sięgają po nową tematykę i nowe środki artystycznego wyrazu. „Opowiadanie księżycowe” według Andersena, czy „Katarzynka” według Prusa, to już bardziej skomplikowane problemy psychologiczne. Mimo skromnych środków technicznych, którymi rozporządza studio tuszynskie, doskonalili się warsztat twórców.

„Asortyment” filmów kukielkowych rozszerza się stale. To, co wychodzi ze studia tuszynskiego wskazuje na poszukiwanie nowych dróg, nowych treści i nowych form. Do głosu dochodzi film dla dorosłych. Umowność, odrealnienie postaci, nowe ujęcia plastyczne, oszczędność środków formalnych — to nowe cechy tych filmów. Zanika komentarz, słowo mówione, przemawia obraz, nabiera znaczenia muzyka, jako element „grający”. Do tych filmów należą „Przygody Sindbada Żeglarza”, „Ostrożność”, czy „Tajemnicze sygnały”.

Ponieważ przyrzekam na początek, nie napiszę już nie o tym, że w Niemczech zachodzą, że w Paryżu polskie filmy kukielkowe grają w 15 kłach, że... Nie, o tym nie napiszę.

T. W.

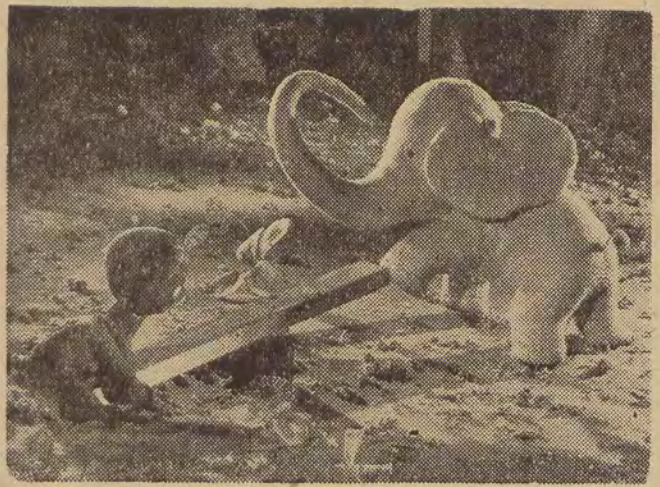
Sindbad Żeglarz fatalnie naraził się diabłu morskemu, wygrawając z nim w kości. Z tego wynikały wszystkie dalsze przygody Sindbada. „Przygody Sindbada Żeglarza” reżyserował Edward Sturlis, zdjęcia robił Leszek Narłowski, oprac. plastyczne Adam Kilian.

Bohaterem „Rodowego klejnotu” są: znakomity detektyw, duch przodka i malowana gęś. Znakomity detektyw, odkrywca, rzecz oczywista, tajemnicze zagłębione klejnotu i oddaje go właścicielom. Film reżyserowała Lidia Hornicka, zdjęcia Leszka Narłowskiego, opr. plast. Adama Kiliana.

Ten oto chłopiec nosi czerwone majteczki. Kolor ich nie po dobał się pewnemu bykowi, który jednym uderzeniem rogów wysłał go na... Wenus. Tam zakochał się w pięknej (?) księżniczce (patrz zdjęcie), lecz lęknotą za ziemią była silniejsza, niż miłość do księżniczki. Film „Tajemnicze sygnały” zrealizowała Teresa Badzian. Zdjęcia Eugeniusza Ignaciuka, opr. plastyczne Wacł. Kondka.

Oto dwaj bohaterowie filmu „Nowy domek” (reż. Terezy Badzian, zdjęcia Jerzego Kotowskiego, scenografia Haliny Bielickiej) — leniwy niedźwiadek i pracowity słoń, który walczy przyczynił się do budowy nowego łomku.

PA NO RAMA

DODATEK NIEDZIELNY
„DZIENNIKA ŁÓDZKIEGO”

Łódź, 22. IX. 1957 r.

W Międzynarodowym Roku Geofizycznym

125 rakiet wysokościowych wystrzelą uczeni radzieccy

- ▼ Cudowny pancerz
- ▼ 70 stopni mrozu na wysokości 80 km
- ▼ Pasażerowie czują się dobrze

Badania i doświadczenia z rakietami trwają w Związku Radzieckim już od kilku lat. Obecnie doświadczenia te przeprowadza się na jeszcze szerszą skalę. Zgodnie z programem Międzynarodowego Roku Geofizycznego uczeni radzieccy zamierzają wystrzelić 25 rakiet wysokościowych w rejonie Ziemi Franciszka Józefa i 70 z innych obszarów Związku Radzieckiego. 30 dalszych rakiet wystrzeli się na Antarktydzie, z punktów, leżących w pobliżu radzieckiej stacji naukowo-badawczej „Mirnyj”.

Niezwykle precyzyjne przyrządy pomiarowe, umieszczone w głowicy rakiety wznoszą się na wysokość ponad 200 km. Niektóre z nich, po zarejestrowaniu swych „obserwacji”, odłączają się od rakiety i na spadochronach lądują na Ziemi. Inne przekazują swe spostrzeżenia na Ziemię za pomocą aparatury radiowej.

GOTOWE, START!...

„Oto srebrzyste cielsko pocisku rakietowego, niby wielkie cygaro, spoczywa już w łóżku startowym. Człowiek, ukryty w betonowym schronie, włączy prad... W cisze poranka wdziera się potężny grzmot i smukły kształt rakiety, znacząc swa drogę cienką nitką ognia i huk pędzi coraz szybciej i coraz wyżej i wyżej. Za chwilę gnie z oczu. Ale nie ujdzie ani na moment silnym teleskopem, przez które człowiek na Ziemi pilnie obserwuje każdą fazę jego lotu. Inne teleskopy, utrwalają na taśmie filmowej jego podniebna drogę, a tuż obok, aparatura radio odbiorcza przyjmuje i notuje sygnały radiowe nadawane przez instrumenty, umieszczone w rakiecie. Odczytując te niezwykle sygnały, niezrozumiałe dla przeciętnego śmiertelnika, uczeni gromadzą wciąż nowe i frapujące dane o strukturze wyższych warstw atmosfery, o ich gęstości na różnych wysokościach, składzie chemicznym, temperaturze itp. itd.

CUDOWNY PANCERZ

Jaką np. temperaturę ma powietrze w stratosferze?

Przy pomocy rakiet ustalono już, że w miarę wznoszenia się w górę temperatura powietrza ulega wielkim i różnym zmianom. Na stosunkowo niewielkiej wysokości temperatura powietrza spada; tu nie dochodzi i przestaje działać, ciepły oddech Ziemi. Wyżej panuje niepodzielnie warstwa chłodnego powietrza o temperaturze

od 55 st. do 65 st. C poniżej zera. A więc potężny mróz. O dalsze 20 km wyżej temperatura powietrza stale się podwyższa i już w warstwie odległej od Ziemi o ok. 40 do 50 km wynosi ok. 15 st. powyżej zera. To wpływu ozonu, tego cudownego pancerza gazowego, który silnie pochłaniając promienie słoneczne o krótkich falach, chroni wszelkie istoty żywe na Ziemi od niszczących skutków promieni ultrafioletowych. Niechby ta warstwa ochronna przestała na gle istnieć a Ziemia nasza w przeciągu kilku minut zmieniłaby się w wypaloną pustynię!...

Na wysokości 80 km temperatura powietrza wynosi: minus 70 st. C. Na tej wysokości pomiarów temperatury powietrza dokonuje się za pomocą specjalnie skonstruowanych przyrządów, które po wykonaniu swego „zadania” są odstrzeliwane od rakiety i na spadochronach lądują na Ziemi. Natomiast temperaturę powietrza na wysokości 100 km i wyżej mierzą jeszcze bardziej skomplikowane instrumenty, które następnie przekazują dane na Ziemię za pomocą stacji radio - nadawczych, zamontowanych na rakiecie.

SKOK Z 90 TYS. METRÓW...

W r. 1951, w ZSRR, wystrzelono po raz pierwszy rakietę wysokościową z istotami żywymi. Pasażerami rakiet były

psy, a niektóre z nich przebywały w stratosferze po kilka razy. Z reguły w rakietach umieszczano po 2 psy.

Na pierwszym etapie badań psy zamykano w hermetycznej komorze przedniej części rakiety, w której instalowano też specjalną aparaturę rejestrującą zachowanie się zwierząt podczas lotu. Po osiągnięciu odpowiedniej wysokości psy wraz z komorą hermetyczną odrywały się od rakiety i na spadochronach lądowały na ziemi. Na drugim etapie badań psy zamykano w skafandrach i umieszczano w hermetycznej części rakiety.

Na wysokości 110 km komora, w której znajdowały się zwierzęta, oddzielała się od rakiety i opadała w dół. Na wys. 80-90 km jeden z psów był automatycznie wyrzucany z komory, przez 9 sekund leciał jak kamień po czym otwierał się spadochron, na którym czworonożny pasażer rakiety gładko lądował na ziemi. Drugi pies był wyrzucany z komory na wys. 35-40 km, przy czym jego spadochron otwierał się na wysokości zaledwie 3-4 km nad ziemią. W obu przypadkach automatyczne kamery filmowe zamontowane w skafandrach psów, fotografowały zwierzęta, a inne instrumenty rejestrowały reakcje ich organizmu. Okazało się, że w czasie tych podniebnych lotów organizmy zwierząt funkcjonowały prawidłowo, a psy czuły się dobrze. Zamontowane w nich małe odchylacze nie miały odchylenia od kierunku pulsu i oddychania. Temperatura ciała nie uległa zmianom. Nie stwierdzono również najmniejszych zaburzeń w warunkach. Do psów czują się doskonale.

Tak oto technika rakiet otwierając nową epokę w historii ludzkości, została skierowana do pracy nad stworzeniem warunków geofizycznych przestrzeni.

Ten czworonożny pasażer rakiety przed chwilą właśnie powrócił z wysokości 110 km. Czuje się doskonale.

JAGOSZEWSKI

ROPA

w Węglówce koło Krosna

6 szybów, które dają łącznie ok. 8 tys. kg ropy naftowej na dobę; tak duże oisnie nie złoza, że jeden z szybów dostarcza ropy samoczynnie...

Wszystko to dzieje się w miejscowości Węglówka k. Krosna, na terenie nowo odkrytego pola ropoносnego. Jak więc widać, pomysły jest rezultat żmudnych i dłu gich prac poszukiwawczych, prowadzonych przez młodych geologów z Krosnińskiego Kopalnictwa Naftowego, pod kierunkiem głównego geologa — mgr. inż. Karcia Skarbka.

